

8th week: HEALTH CONDITION (L12). KDE ŽIJEME (LESSON 3).

Grammar: Genitive sg and pl. Personal pronouns in genitive. Revision: Comparison of adjectives and adverbs.

TEST TOPICS

grammar: genitiv, akuzativ, lokál (singulár a plurál); prepositions; který; instructions

medical czech: TM 09, 11, 20, 21

Homer Simpson

- je líný
- **nemá vlasy**
- pracuje v jaderné elektrárně (nuclear plant)
- má **potíže** s játry (játra, pl.), je tlustý
- co jí? všechno – koblihy (donuts), slanina, junk food; nezdravé jídlo
- pije alkohol. kolik? moc alkoholu. Preferuje pivo Duff.
- co dělá Homer pro zdraví?
- co by měl dělat pro zdraví?
 - měl by cvičit / sportovat
 - neměl by jíst nezdravé jídlo: neměl by chodit do fast foodu každý den
- Jaký bude život Homera Simpsona?
 - Zemře do pěti let.
 - Bude mít cukrovku, vysoký krevní tlak, srdeční selhání
 - Bude mít infarkt, mrtvici.
 - Bude mít depresi.
 - Jeho játra nefungují.

Listen and fill in: Zvýšený cholesterol

Lékař: Dobrý den, pane Málku. Mám tu **výsledky krevních testů** z laboratoře. Všechno je v pořádku, máte jen zvýšený cholesterol.

Pacient: Znamená to, že musím **držet dietu**?

Lékař: Měl byste **omezit živočišné tuky**. To znamená jíst **méně** uzenin, červeného masa, tučných mléčných výrobků a **snažit se** trochu více **pohybovat** (move).

Pacient: Pane doktore, celý den v práci **sedím**. Pracuji v kanceláři, je to pro mě těžké. A mám také hrozně rád česká jídla: omáčky, salámy, uzeniny.

Lékař: Pane Málku, musíte se nad svým zdravotním stavem zamyslet. Máte zvýšený cholesterol, vysoký krevní tlak a nadváhu. Víím, že je to těžké. Ale měl byste **držet dietu** a zkusit zhubnout, aby se snížila hladina cholesterolu.

Pacient: No dobře, **zkusím** to.

Lékař: Dám vám kontakt na nutričního terapeuta. Určitě vám pomůže, hlavně ze začátku.

Pacient: Dobře, děkuji moc. Budu se snažit.

Když držím dietu, tak musím jíst ovoce a zeleninu a sportovat.

Když držím dietu, nemůžu pít alkohol, sladké věci (sweets), nemůžu jíst **tučné** jídlo (fat food).

uzenina: maso a uzeniny

maso: hovězí, vepřové, kuřecí, krůtí; sojové (soya), tofu sračky, ryby: **losos**, kapr

tučný mléčný výrobek: mléko, jogurt, sýr, smetana, máslo

V práci sedím (sedět), stojím (stát), chodím (walk), ležím (když pracuji v Google)

zhubnout: lose weight × přibrat (gain weight) / ztloustnout (get fat)

Jaká existuje dieta?

Paleo: člověk jí jenom maso, zeleninu a ovoce; nemůžu jíst chleba

pra-člověk nejedl chleba

Dieta vejce: jíst jenom bílek

Revise comparisons of these adjectives and adverbs:

dobry (good) lepší (better) nejlepší (the best)

špatný (bad) horší (worse) nejhorší (the worst)

dobře (well) lépe/líp (better) nejlépe/nejlíp (best)

špatně (badly) hůř(e) (worse) nejhůř(e) (worst)

Note:

mnohem lepší/lépe = much better, mnohem horší/hůř = much worse

trochu lepší/lépe = a bit better, trochu horší/hůř = a bit worse

Translate

Je **mi** dobře. *I am well.*

Je **mi** líp/lépe. *I am better.*

Je **mi** špatně. *I feel sick.*

Je **mi** hůř/e. *I feel worse.*

Je **vám** dobře? *Are you ok?*

Je **vám** lépe? *Do you feel better?*

Je **vám** špatně? *Are you sick?*

Choose the right word:

1. Od rána je mi špatný/špatně.
2. Dnes je lepší/lépe den než včera.
3. Je vám dnes lepší/lépe?
4. Po jídle je mi mnohem horší/hůř.
5. Po operaci se cítím mnohem lepší/lépe.
6. Je vám dobrý/dobře?
7. Cítíte se dobrý/dobře?
8. Jídlo v nemocnici je dobré/dobře.

Ask each other the following questions and answer them.

1. Kolik měříte? Měřím 192 centimetrů.
2. Kolik vážíte? Vážím 90 kilogramů.
3. Sportujete pravidelně? Ne. Ano.
 - a. Ano, hraju fotbal dvakrát za týden.
 - b. Ano, plavu jednou za týden.
 - c. Kolikrát sportujete za týden?
 - d. Jak často sportujete?

- e. **Jak dlouho** sportujete každý den?
 - i. **Sportuju** dvě hodiny za den.
 - ii. **Sportuju rok, dva roky, týden, měsíc.**

4. Jíte zdravě? Držíte někdy dietu?

- a. Třikrát za den: snídat (snídaně), obědvat (oběd), večeřet (večeře).
- b. Na snídani jím nudle, ovoce,

Káva s mlékem × mléko s kávou

Rýže s masem

Čokoláda je zdravá. 99 % kaka a je zdravá, protože nemá cukr a má antioxidanty.

Čokoláda není zdravá. Má cukr. Moc cukru. Je tučná.

Pomazánkové ~~má~~ **má**sl o.

Tuzemský (local) rum.

Match the Czech sentences with their English translations:

1. Dnes je mi mnohem hůř. F	A. I've got better medication now.
2. Je to o trochu lepší. C	B. My breathing is worse at night.
3. Nejhůř se mi dýchá v noci. B	C. It's a bit better.
4. Nejlépe je mi doma. G	D. I feel better.
5. Je mi lépe. D	E. I feel very bad.
6. Je mi moc špatně. E	F. Today I feel much worse.
7. Mám teď lepší léky. A	G. I feel best at home .
8. Je mi dobře. H	H. I feel well.

Match the Czech sentences with their English translations:

1. Zlepšilo se to, když jsem brala antibiotika. B	A. It's much worse after eating.
2. Po jídle se to vždycky hodně zhorší. A	B. It got better when I took antibiotics.
3. Otok na levém lýtku se několik dnů nemění. G	C. It's slowly getting better.
4. Teplota je pořád stejná. E	D. The pain is worse with walking.
5. Při chůzi se bolest zhoršuje. D	E. The temperature is still the same.
6. Ráno je bolest hlavy horší. F	F. The headache is worse in the morning.
7. Pomalu se to zlepšuje. C	G. The swelling on the left calf hasn't changed for several days.

Revise the meaning of these verbs and phrases:

zlepšovat/zlepšit	to improve, to get better
zhoršovat/zhoršit	to worsen, to get worse
Je to lepší.	It's better.
Zlepšuje se to.	It's getting better.
Je to horší.	It's worse.
Zhoršuje se to.	It's getting worse.
Je to stejné.	It's the same.
Nemění se to.	There are no changes.

- ~~Autobus jede do nemocnice.~~
- Autobus jede **k** nemocnici.
-
- Helikoptéra jede **na** nemocnici.
-
- Autobus jede **od** nemocnice.
- Autobus jede **z nemocnice**.
- Autobus jede **vedle/blízko/some shit** nemocnice.
-
- Autobus jede za nemocnicí.
-

GENITIV PLURAL

5+, několik (some, couple of), kolik, moc, málo

jeden vlas, dva vlasy

Kolik má člověk dobrých moderních vlasů? Několik...

Kolik má člověk zubů? 32 zubů

Kolik má člověk prstů? – Deset na ruce a deset na noze.

Kolik má člověk dobrých moderních ledvin? – Dvě ledviny. (ledvina)

Kolik má člověk dobrých moderních kostí? – Dvě stě šest kostí.

Kolik má člověk dobrých moderních žebere? (žebro) – **12 párů žebere** průměrně (average).

Kolik máte let (léto: summer)? How old are you?

Kolik máte sourozenců?

Kolik berete léků?

OF FUNCTION of genitiv

bolest hlavy, ledvin, zad (pl.), svalů (pl.), kostí (pl.), břicha (n.)

rakovina plic (plíce), kůže (sg.), prsu, mozku, jater (pl.), tlustého / slepého střeva (sg.), kostí (pl.), prostaty (sg.)

zlomenina (fracture) ruky, nohy, prstu, žebra, lýtkové kosti (< lýtková kost)

zánět močového měchýře, slepého střeva, nosohltanu.

Zájmena v závorkách použijte ve správné formě.

1. Trochu se ___ (on) bojím.
2. Ptala jsem se ___ (ona).
3. Moc si ___ (oni) vážíme.
4. Nebojím se ___ (ty).

5. Ptal se ___ (já) na to.
6. Nikdy si ___ (my) nevšíkali.
7. Báł se ___ (my).
8. Nebojí se ___ (vy), ale ___ (oni).
9. Nevšíká si ___ (ty).
10. Petr se ___ (já) ptal včera.
11. Neptala jsem se ___ (on).
12. Vždycky si ___ (ona) vážil.
13. Nevím, neptejte se ___ (já)
14. Nemůžu bez ___ (ty) žít.
15. Byli tam všichni kromě ___ (já).
16. Měl z ___ (on) strach.
17. Ten dárek dostali od ___ (my).
18. Zamiloval se do ___ (ona).
19. Byl jsem u ___ (oni).
20. Bydlím blízko ___ (vy).